

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XI. S. Martinus Episcopus. Beati Misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Matth. 5.

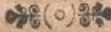
[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

lo, quod eum concupiscat. tu verò si concupiscas appetitum Justitiæ tam ardentem, de quo loquimur, hoc ipso illum habere jam incipis.

4. Considera, quomodo huic Beatitudini respondeat donum Fortitudinis. Ratio est, quia ad superandas difficultates, quæ occurrunt, dum satisfacere cupis appetitui Justitiæ tam vehementi, tam vivo, quam diximus, non sufficit qualiscumque ardor, sed animis opus est. En quantis exponitur periculis ille famelicus, ut sibi de alimentis prospiciat, aut ille sitibundus, ut potum procuret. Ipsa interdum armata agmina perumpit, prout faciebatur, qui in Bethulia obsidebantur. ua-

de fortitudine est opus. sine ista nihil efficitur. *Desideria occidunt pigrum.* Prov. 21. v. 5. quia piger habet animi desiderandi, quantum quis alius, perfectionem: sed non perinde habet animum eam obtinendi. Ecce id, quod forsan te impedit à tot bonis, quæ continuò faceres: Languor spiritus. Times contraria, times dicteria, derisiones, pericula etiam vitæ, quæ sæpe possis incurere. Itaque cupiditati, quam fortè sentis maximam, faciendi bene, necesse est adjungi Fortitudinem. *Manus forium divitias parat.* Prov. 10.

v. 4.

XI.

S. Martinus Episcopus.

Beati Misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.
Matth. 5.

1. Considera eos, quos hoc loco Dominus beatos vocat, non esse dumtaxat illos, qui opera misericordiarum ipsi exercent, sive corporalia sint, sive spiritualia, sed illos quoque, qui eam non exercent, quòd illis vel vires, vel facultas, vel occasio desint, saltem exercere cuperent, si possent. unde non dixit: *Beati misericordiam exercentes*, sed *Beati misericordes*, ut à Beatitudine tam pulchrà nemo excludatur, nisi qui spontè velit. quippe Misericordia e-

quidem includit promptam voluntatem indigentibus succurrendi, sed solummodo si facultas non desit. *Misericordia est aliena miseria in nostro corde compassio, quæ utique, si possumus subvenire, compellimur.* ita S. Augustinus loquitur de Civ. DEI. l. 9. c. 5. Et ideo qui non potest aliquod genus Misericordiarum opere ipso exercere, non tristetur, quia nihilominus satis misericors est, si exercere desideret. *Quomodo poteris ita esto misericors. si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi*

bi fuerit, etiam exiguum libenter imper-
tri stude: primum enim bonum tibi
thesaurizans in die necessitatis. Job. 4. v. 8.
 Et quale istud est bonum primum, nisi
 illud accipere non minus atque eos,
 quos hic Christus Misericordes vocat?
 Verum est hinc etiam deduci, eum, qui
 eum possit, misericordiam non exer-
 cet, misericordem non esse: quia Mife-
 ricordia, si possit, desinere non debet in
 pampinos tantum animi condolentis,
 more Labruscarum, sed fructum pro-
 ferre: nam quid aliàs confert boni? *si*
autem frater aut soror nudus sint, dicat
autem aliquis ex vobis illis: Ite in pace:
caesefacimini: non dederitis autem eis,
quae necessaria sunt corpori, quid prode-
rit? Jac. 2. v. 15. hinc est, quòd Domi-
 nus non solum appelletur *Misericors,*
 sed *Misericors,* prout saepius illum Psal-
 tes appellat, quia, cum ipse naturâ suâ
 sit propensus ad succurrendum nobis
 quàm liberalissimè, parùm nobis pro-
 desset, nisi re ipsâ succurreret. Ut de-
 inde Misericordia ista exerceatur in
 excelsa gradu, qualis scilicet ad omnè
 Beatitudinem requiritur, tres condi-
 tiones postulat solariis similes: ut se
 extendat ad omnes, hoc est, ad benefa-
 ciendum etiam inimicis. ut se extendat
 ad omnia, hoc est, ad benefaciendum
 in qualibet necessitate: & ut exercea-
 tur absque spe proprii emolumenti ju-
 xa illud: *Cum facis convivium, voca*
pauperes, debiles, claudos & cacos, & bea-
tus eris, quia non habent retribuere tibi.
 Luc. 14. v. 13. aliàs non foret illa Mife-
 ricordia sed quaestus sub larva charita-
 tis. Hoc posito quid tibi de te ipso

videretur? an putas te quòs in venia
 hoc censu Misericordiam? at quomodo
 inter eos censeberis, si adeo tu
 humanus, ut loco opportuni carum
 quod proximo tuopactes, vel ma-
 rationis ob defectus, quos tuam, in
 pius illum asperneris, aut averitas
 aut objurges, aut undique oreplice
 vituperes.

2. Considera, quomodo Misericor-
 dia signum sit eximium Praedesta-
 tionis non solum ob tot argumenta
 quae aliunde ducuntur, sed ob har-
 sa promissa, quae Christus verbi-
 stis expressit, quibus confidenter
 inhaeres. Beati Misericordes, appo-
 niam ipsi Misericordiam consequen-
 tur. Verum est de Misericordibus
 non dici: *Misericordiam consequen-*
tur à DEO, sed tantum: *Misericor-*
diam consequentur; quod penitus in-
 telligi potest de hominibus, quoniam
 ipsi propendent misericordiam
 reddere, sed qualis demum illa Mife-
 ricordia, quam praestare homines
 possunt? admodum imperfecta, quae
 quidem ab aliqua te possit concurre-
 ferri, ab aliqua inopia, ab aliquo pro-
 culo, sed facere beatum nunquam po-
 rest. Beatum facere illa sola potest,
 quam DEUS praestat, imò nec illa po-
 liscunquae, sed ea tantum, vicium tibi
 concedatur in gratia emori. De hoc
 ergo Christum locutum esse videtur, cum
 dixit: *Beati Misericordes, quoniam*
ipsi Misericordiam consequentur:
 siquidem praecipue intencio operum
 misericordiae, quae sunt, solet DEUS
 plerisque largiri gratiam opportunitatis

deserendi peccata, vel ab iis se tuendi, & hac demum ratione salutem consequendi. *Elemosyna*, sive corporalis sive spiritualis illa sit, *ipsa est, qua facit invenire Misericordiam*. Job. 12. v. 9. hinc intelliges, quare Christus in die iudicii sit contestaturus electis, se remunerari opera misericordiae, ab ipsis exercita potius quam tot alias virtutes, quibus excellabant. Castitatis, Obedientiae, Humilitatis, Mortificationis, atque ipsius mortis generose toleratae pro DEO. Ratio est, non quod propter opera misericordiae electi maiora accepturi sint praemia, quam ob alias eorum insignes prerogativas, sed quia ejusmodi opera praecipue fuerunt, quibus se reddebant idoneos ad obtinendam gratiam vivendi castae, obedientes & humiles se exhibendi, mortificandi se ipsos, & ipsum datam occasione subeundi martyrium. Et ideo horum die illo specialem Christus faciet mentionem, tanquam radicis, de qua postea pulularunt tot fructus. sicut e contrario impiis exprobrabit horum operum neglectum, quia hinc contigit negati ipsi gratiam illam efficacem, vi cuius fuissent servati a sceleribus deinde subsecutis, vel revocati. quippe sicut *Elemosyna facit invenire misericordiam* hoc est, facit obtinere gratiam illam efficacem, quam DEUS ahas non tenetur impertiri ita e contratio fraudatio illius facit, ne inveniat. *Propter nequitiam avaritia ejus iratus sum, & percussi eum, & abii vagus in via cordis sui*. Isa. 57. v. 17. Tu ergo quid agis, qui tantopere desideras misericordiam

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

à DEO ne putes, quia salus aeterna misericordia vocatur ob gratiam, à qua dependet in prima sua origine, ideo non esse lucrificandam. Enimvero an non audis, quid dicat hic Dominus? non dicit misericordes misericordiam accepturos, sed consecuturos: *Misericordiam consequentur*. signum igitur est, misericordiam plerumque non conferri ut donum, sed ut praemium, quamvis tantam cum abundantiam, ut nunquam rationem misericordiae amittat. Et si confertur ut praemium, quid est, quod illam speres ut donum?

3. Considera, quare Christus hanc beatitudinem quinto loco posuerit. Ratio est, quia, postquam per Beatitudinem praecedentem hominem promovit ad faciendum bonum non solum in se, sed etiam in aliis per opera Justitiae, quorum quisque specialem habet obligationem, transit deinde ad eundem etiam ulterius promovendum, nempe ad faciendum quoque illud genus bonorum, ad quae alias tam strictè non obligatur. & talia esse oportet opera, quae hic misericordiae appellantur, opera, inquam, superabundantiae, & supererogationis, ut vocant. *Splendidum in panibus benedicent labia multorum*. Eccli 31. v. 23. Hinc est, quod, si pauperi cuidam in gravi necessitate constituto tantum largiaris de superfluo tui status eum vestiendo, recipiendo, reficiendo, vel aliud quodpiam praestando bonum ejusmodi, si strictè loquamur, nullam in eum misericordiam exerceas, quia suam illi praebes. Tunc misericordiam exerceas, quando illi

Q99 99

non

non solum status tui superfluum largiris, sed id quoque; quod tibi sufficere vix potest, & Divum imitatus Martinum pallium cum paupere partiris. Eodem modo quoad opera misericordiae spiritualia, ne putes tunc te misericordiam erga proximum exercere, quando eum corrigis ex officio, quo fungeris, ut quod sis ejus pater, herus, Parochus, Praelatus, hoc enim est Justitiae tunc exerces, quando ad ejusmodi correctionem nullo modo obligaris. Et sic neque tunc misericordiam exerces, quando doces eum, qui te solvit, consolaris, qui te sustentat, consilio juvas, qui tibi stipendium largitur, tunc exerces, quando nulla est obligatio, quae te stringat, nisi solius charitatis. Vide ergo, quod eniti te oporteat, si velis accenseri felici illorum numero, quos Christus hoc quinto loco beatos vocat. ad faciendum scilicet amplius, quam muneris tui ratio postulet, juxta illud, quod de se agebat Apostolus: *Ego autem libentissimè superimpendam pro animabus vestris.* 2. Cor. 12. v. 15. aliàs propriè loquendo eris equidem Justus (dum non omittis impendere te ipsum pro eo, ad quod obligaris) sed non es misericors. Talis eris, quando te impendes pro eo, ad quod obligaris, & superimpendes.

4. Considera, quomodo huic Beatitudini respondeat donum Consilii, quia nemo eo meliùs utitur, quam qui suo proximo misericordiam praestat. qui hoc agit, modico lucratur multum, quod est consilii maximè perspi-

cacis & providi. unde Daniel pueri-
ritissimo postulat à Rege Nabuchodonosor, ut hoc gratum haberet. *Quam ob rem Rex consilium meum accipiat tibi, peccata tua elemosinis remittam.* Dan. 4. v. 24. Ita est, condonare injuriam, maxime si gravis illa fuerit, & cum sensu doloris, opus est misericordiae, quod non nihil difficile accedat turae nostrae corruptae. porro quod est respectu summi lucri, quod in condonatione accipitur. eo alia non solum movet DEUM, ut omnino condonet, sed obligas vi solentis pressae sponsonis, quam fecit. *Domine, & dimittemini.* quo posito, cum proportionem habent illa officia, quas DEUS tibi remittit, si comparatur cum his, quas tu proximo condonatas? ista malum tibi afferens temporale duntaxat, illa malum creans aeternum. Quod si modico lucratur multum, qui opus misericordiae certam arduam, quale est condonare injuriam; quid faciet, qui nonnulla verba impendit, ut doceat peccantem solatium vel consilium illi afferat, eundem corrigit, vel nummos aliquos, ut è gravi necessitate corporali, tu premitur, eum eruat. Iste prodest est, de quo Ecclesiasticus loquitur, cum ait: *Est, qui multa redimat modico pretio.* cap. 20. v. 12. dat retinas, invenit caelum. numquid sanè est consilii tali studiosè attendere penitentioni? En igitur qualem merito decet nominari, qui non se totum impendendum vivit, hisce operibus misericordiae

dicz adeo acceptis DEO, tam corpora-
libus quam spiritualibus. sedum
arretur stulti nomen: *Stulte hac no-*
Et animam tuam repetent à te, & hac,
qua parasti cuius erunt? Luc. 12.
v. 20.

XII.

Beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt.
Matth. 5.

Considera nomine cordis huma-
nis, si sumatur in sensu non pro-
prio sed metaphorico, qualis est præ-
sentis loci, aliquando intelligi in Scri-
pturis sacris Intellectum. *Obscuratum*
est insipientes cor eorum. Rom. 1. vers. 21.
aliquando Memoriam: *Conservabat*
omnia verba hac conferens in corde suo.
Luc. 1. v. 19, aliquando Voluntatem:
Quam bonus Israel DEVS his, qui recto
sunt corde. Pl. 72. v. 1. aliquando om-
nes istas facultates simul sumptas, pro-
ut earum usu præcipue opus est medi-
tanti. *Cor suum trader ad vigilandum*
ad oculum ad Dominum, qui fecit illum.
& in conspectu Altissimi deprecabitur.
Ecl. 39. v. 6. Cum igitur id fueris con-
secutus, ut simul mundæ sint omnes i-
ste Potentiæ tam spectabiles, intrabis
felicitissimum numerum eorum, quos
hic Christus ore suo beatos pronuntiat:
Beati mundo corde. Sed quid est habe-
re mundas istas potentias? quis hoc ig-
norat: mundum est illud triticum cui
adempta est palea, mundum pomum,
cui detractus est cortex, mundus pan-
nus, cui fordes ablutæ, mundum aurum,
cui sublata est scoria. Itaque cum ab
omnibus hisce potentiis removeris,

quidquid facit, ut in suo genere sint
minus pura, sinceræque, tunc eas om-
nes habebis mundas. *Ab omni delicto*
munda cor meum. Ecl. 38. v. 10. Intel-
lectus mundandus est eum purgando
à doctrinis falsis, curiositatibus perni-
ciosis, consiliis præcipitatis, Judicis
pervertis. Memoria est mundanda per
oblivionem earum personarum, quas reli-
quisti in exitu de Ægypto, eorum com-
merciorum, commoditarum, rerumque
omnium, quarum recordatio spiritum
facile divertit à DEO suo. Voluntas
est mundanda non à culpis duntaxat
etiam levibus, sed ab illarum amore,
ab intentione perversa cuiquam pla-
cendi in ullo opere nisi soli DEO, ab
affectibus carnis, à cupiditatibus cor-
poris, ab ipsis motibus subreptiis, qui
facile excitantur à sensu rebelli. *Mun-*
demus nos ab omni inquinamento carnis,
& spiritus, perficientes sanctificationem
in timore DEI. 2. Cor. 7. v. 1. Qui hoc
assequitur, dicere cum veritate potest,
se esse mundo corde. Dices neminem
in hac terra saltem perfecte id posse
consequi. *Quis potest dicere: Mundum*
est cor meum? Prov. 20. v. 9. Id equi-
dem concesserim, sed nec in terra con-
sequi